

การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล

The Efficiency of Instructional Package Based On Dalcroze's Approach for Prathomsuksa 3 Students, Voramongkol School

ณัฐพงศ์ กาญจนเรืองรัตน์^{1*} พิมลมาศ พร้อมสุขกุล² และ ชาลินี สุริยนเปล่งแสง³

Nattapong Kanjanarueangrat^{1*} Pimonmas Promsukkul² and
Chaline Suriyonplengsaeng³

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, saendee_tum@hotmail.com
(Master degree student of Western Music Department (Music Education), Bansomdejchaopraya Rajabhat University)

² วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, pimonmas.pr@bsru.ac.th
(College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University)

³ วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, wow_aum@hotmail.com
(College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยผลการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 120 คน มีการจัดผู้เรียนแบบละความสามารถ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 31 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาควิชาความรู้และภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซจากสูตร E1/E2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมทั้ง 6 ชุด มีคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 76.50/78.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (2) คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตร ดนตรีศึกษา

ABSTRACT

The Purposes of this research were to (1) find the efficiency of music extra-curriculum instructional package based on Dalcroze's approach for grade 3 students in Voramongkol school to be effective according to the criteria 75/75 and (2) to compare before and after the score of the achievement of music extra-curriculum instructional package based on Dalcroze's approach for grade 3 students in Voramongkol school. The population was grade 3 students of Voramongkol School in 4 classrooms and consisting of 120 students. In each class, students was organized in a mixed abilities. The samples were grade 3, room 2 students in Voramongkol school, In first semester of the academic year 2019. There were 31 students. The samples were random from simple random sampling, Instruments were (1) music extra-curriculum instructional package based on Dalcroze's approach and (2) music theoretical and practical achievement test. Data analysis was conducted via (1) E1/E2 formula for the efficiency of music extra-curriculum activities based on Dalcroze's approach (2) mean, standard deviation and (3) t-test, the results of the research reveal that (1) Finding the efficiency of music extra-curriculum instructional package based on Dalcroze's approach all 6 sets have 76.50/78.60 scores which is higher than the specified criteria (2) The post-test score of students were higher than before the class begins at the significance level of .05.

KEYWORDS : Instructional Package, Music Extra-Curriculum Activities, Music Education

**Corresponding author, E-mail: saendee_tum@hotmail.com โทร. 089-5019581*

Received: 2 March 2020 / Revised: 19 May 2020 / Accepted: 19 June 2020 / Published online: 28 August 2020

บทนำ

เนื่องด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564) ถือเป็น แผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2564 นั้น มีหลักการสำคัญ คือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ภายใต้วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น.8)

เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขยายการศึกษาให้ทั่วถึงแก่คนทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กล่าวไว้ว่า มาตรา 6 มีหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และมาตรา 22 ได้กล่าวถึงแนวการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น ระยะเวลาเรียน 12 ปี กำหนดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โดยเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจากระบบรวบอำนาจเป็นกระจายอำนาจให้สิทธิและหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาอย่างเต็มที่ตามกรอบที่กระทรวงศึกษาธิการวางไว้

การจัดการเรียนการสอนดนตรีในระบบโรงเรียนควรเน้นทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ซึ่งเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ช่วยเสริมความเข้าใจในดนตรีได้เช่นเดียวกับการร้อง หรือการเล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษา สามารถใช้การเคลื่อนไหวร่างกายช่วยพัฒนาแนวคิดพื้นฐานทางดนตรีได้เป็นอย่างดี ดนตรีช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย สังเกตเห็นได้ว่าเมื่อผู้เรียนได้ยินเสียงดนตรีที่มีทำนองและจังหวะที่สนุก ผู้เรียนก็จะกระโดดโลดเต้น เคลื่อนไหวร่างกาย ตามเสียงดนตรีอย่างมีความสุขสนุกสนาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีร่างกายแข็งแรงเพราะได้บริหารกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย ดนตรีช่วยพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (Hensley, 1981)

ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสอนดนตรี การตอบสนองดนตรีของมนุษย์นั้นมีหลายระดับ แล้วแต่ความรู้ความเข้าใจ ความคุ้นเคยกับดนตรีมากน้อยเพียงใด เช่นเดียวกับการที่จะเข้าใจภาษาต่างชาติได้ดีขึ้นกับความรู้ความคุ้นเคยภาษานั้น ครูจึงมีหน้าที่ต้องช่วยให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และคุ้นเคยกับภาษาดนตรี เพื่อเด็กจะสามารถตอบสนองดนตรีในระดับที่สูงขึ้น หรือช่วยให้เด็กมีความเจริญทางด้านดนตรี ควบคู่ไปกับความเจริญทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การที่จะช่วยให้เด็กเกิดความก้าวหน้าทางดนตรีนี้ ครูจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อจะได้เลือกเนื้อหา และจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความมุ่งหมายนั้น (อรรพรรณ บรรจงศิลป์, 2559, น.3) นอกจากการที่ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเลือกเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายนั้นแล้ว การพัฒนาสื่อหรือใช้ชุดกิจกรรมเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ดังที่ ชยกฤต ขำเถื่อน (2560) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีผลต่อผู้เรียนด้านการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ มีความสุขในการเรียนรู้ ในขณะที่ ดวงรัตน์ วุฒิปญญารัตนกุล (2555) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีและการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ พบว่า สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถทางสติปัญญาทางด้านการจดจำ ความจำเบื้องต้นของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนดนตรี มีสมาธิ และทำให้จดจำสิ่งต่างๆในการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนดนตรีแล้ว การใช้หลักการ แนวคิด วิธีของการสอนทางดนตรีศึกษาเข้ามาเพื่อให้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นเป็นไปตามหลักการสอนดนตรีที่ดีมีส่วนสำคัญ สำหรับหลักการสอนตามแนวคิดนักการศึกษาดนตรีที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีอยู่ 5 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีจุดเน้นในกระบวนการสอนดนตรีแตกต่างกันออกไป เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในดนตรี กล่าวคือ วิธีการสอนของดัลโครซใช้การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการสร้างสรรค์ในลักษณะต่าง ๆ และวิธีการเรียนทฤษฎีดนตรีที่มีขั้นตอนจากง่ายไปยากอย่างเป็นระบบ วิธีการของออร์ฟใช้การเคลื่อนไหวอิสระที่ต่างไปจากดัลโครซ การเล่นเครื่องดนตรีที่ออร์ฟคิดประดิษฐ์ขึ้น การสร้างสรรค์ และการเรียนทฤษฎีตามขั้นตอนของออร์ฟ และวิธีการของโคดายใช้การร้องเพลงซึ่งเน้นความไพเราะมีคุณภาพเป็นหลักในการเรียนรู้เนื้อหาดนตรี โดยมีหลักและวิธีการสอนที่เป็นขั้นตอนมีระบบระเบียบ เพื่อสร้างความเข้าใจในดนตรีของผู้เรียนจากง่ายไปยากอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน วิธีการของซูซูกิ ใช้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนการสอนดนตรี และวิธีการของมอนเตสซอรี จะเริ่มจากจังหวะของดนตรี ก่อนการเรียน การอ่าน และการเขียนตัวโน้ต วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในดนตรี กล่าวคือปลูกฝังความมีดนตรีการ ทั้งในฐานะของผู้ฟังและผู้เล่นดนตรีที่มีคุณภาพ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561, น.18)

สำหรับบริบทการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนวรมงคล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แต่เดิม ในแต่ละชั่วโมงเป้าหมายของการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนคือ ครูต้องจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้เด็กได้รับรู้หลายๆด้านผสมผสานกัน แต่ทั้งนี้ด้วยการสอนแบบเดิมที่เน้นไปในการอ่านโน้ต การร้องโน้ต การเขียนโน้ต การอ่านคำศัพท์ การร้องเนื้อเพลง ซึ่งการสอนแบบเดิมนี้นี้จะเห็นได้ว่าเด็กยังร้องเพลงเสียงยังไม่ค่อยตรงกับเสียงดนตรี อ่านโน้ตไม่ค่อยคล่อง ซ้ำตัวโน้ตแล้วยังบอกไม่ได้ว่าโน้ตอะไร เนื่องจากต้องเรียนผสมผสานกันหลายด้าน ไม่ได้เน้นทักษะใดทักษะหนึ่ง อีกทั้งยังส่งผลต่อความกระตือรือร้นและความสนุกสนานในการเรียนที่ควรต้องได้จากการเรียนดนตรีลดน้อยลง เนื่องจากนักเรียนถูกจำกัดการเรียนภายใต้การเรียนในลักษณะการท่องจำ ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ แล้วพบว่า แนวคิดการสอนดนตรีของดัลโครซนั้นมี

ความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีของโรงเรียนวรมงคล โดยผู้วิจัยต้องการเน้นการเคลื่อนไหวทางร่างกายตามจังหวะเพลงเป็นหลัก ตลอดจนการฟัง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาในทักษะการเคลื่อนไหว การคิดสร้างสรรค์ และความรู้ในองค์ประกอบของดนตรีให้กับผู้เรียนโดย ฤชดา หุ่นเจริญ (2560) กล่าวว่า การสอนแบบดาลโครซ มุ่งเน้นการเคลื่อนไหวเพื่อให้รู้สึกและเข้าใจการแสดงออกทางดนตรี แนวการสอนมีความเหมาะสมเพราะมุ่งเน้นตามพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งการพัฒนาการทางด้านดนตรี ทางด้านจิตใจ และทางด้านร่างกาย

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ โดยผู้วิจัยได้สร้างเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการนำวิธีการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ มาประยุกต์ใช้ในการสอนดนตรีเพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยผลการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75
2. หลังจากการทดลองสอนด้วยชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองและดำเนินการแบบมีกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว โดยทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติหลังจากการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ประชากร และตัวอย่างวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 120 คน มีการจัดผู้เรียนแบบคละความสามารถ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 31 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ 6 ชุด ประกอบด้วยชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง บรรทัดห้าเส้น ญูญแจประจำหลักญูญแจซอล เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และชนิดของตัวโน้ต เพลง Three jelly fish, ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ค่าของตัวโน้ต เครื่องหมายพักเสียง เส้นน้อย เส้นกันห้อง และเครื่องหมายซ้ำ เพลง Puffer billies, ชุด

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง เสียงยาว เสียงสั้น เสียงสูง เสียงต่ำ เพลง Kookaburra, ชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง โน้ตตัวเข้บ่ตหนึ่งชั้น โน้ตตัวเข้บ่ตสองชั้น และโน้ตสามพยางค์ เพลง Row, row, row your boat, ชุดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง บันไดเสียง C major F major เสียงสูง เสียงต่ำ และตัวหยุด เพลง The donkey, ชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง ชื่อโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น จังหวะช้า และจังหวะเร็ว เพลง Are you sleeping?

2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ประกอบด้วยภาคความรู้ 30 ข้อ ภาคปฏิบัติ 4 ข้อ

3. แบบทดสอบระหว่างเรียน ประกอบด้วยภาคความรู้ 6 ชุด ชุดละ 10 ข้อ ภาคปฏิบัติ 6 ชุด ชุดละ 4 ข้อ

การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซโดยผู้เชี่ยวชาญ

1. นำชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจพิจารณาความถูกต้อง พิจารณาตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล จากผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 3.68$ มีความเหมาะสมมาก

2. นำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนภาคความรู้ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกใช้เกณฑ์การประเมินผล ผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าข้อสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66–1.00 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาไว้ 30 ข้อ จากทั้งหมด 40 ข้อ

3. นำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกใช้เกณฑ์การประเมินผล ผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\bar{x} = 1.00$

4. แบบทดสอบระหว่างเรียนภาคความรู้ 6 ชุด ชุดละ 10 ข้อ สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกใช้เกณฑ์การประเมินผล ผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 1 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.86$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 2 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.86$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 3 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.83$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 4 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.86$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 5 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.83$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 6 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 0.90$

5. แบบทดสอบระหว่างเรียนภาคปฏิบัติ 6 ชุด ชุดละ 4 ข้อ สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกใช้เกณฑ์การประเมินผล ผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องของ แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 1 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 2 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 3 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 4 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 5 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$, แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 6 ผลการประเมินพบว่า $\bar{x} = 1.00$,

ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ โดยการนำไปทดสอบกับนักเรียน 3 กลุ่ม

นำชุดกิจกรรมไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ได้แก่ กลุ่มขนาดเล็ก จำนวน 3 คน กลุ่มขนาดกลาง จำนวน 10 คน กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวน 31 คน

การทดสอบครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มขนาดเล็ก จำนวน 3 คน โดยการให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ และนำชุดกิจกรรมที่ 1 ไปทดลองใช้สอน จากนั้นใช้แบบทดสอบระหว่างเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ และหลังเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ ใช้แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 1 ชุดเดียวกัน เมื่อทดสอบเสร็จสิ้นนำผลคะแนน ปัญหาและอุปสรรคจากการทดสอบใช้กับกลุ่มขนาดเล็กที่ได้ไปวิเคราะห์ปรับปรุง นำผลที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไข

การทดสอบครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มขนาดกลาง จำนวน 10 คน โดยการให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ และนำชุดกิจกรรมที่ 1 ไปทดลองใช้สอน จากนั้นใช้แบบทดสอบระหว่างเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ และหลังเรียน ภาควรรู้ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ ใช้แบบทดสอบชุดกิจกรรมที่ 1 ชุดเดียวกัน เมื่อทดสอบเสร็จสิ้นนำผลคะแนน ปัญหาและอุปสรรคจากการทดสอบใช้กับกลุ่มขนาดกลางที่ได้ไปวิเคราะห์ปรับปรุง นำผลที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไข

การทดสอบครั้งที่ 3 ใช้กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวน 31 คน ในครั้งนี้ผู้วิจัยทดสอบการใช้ชุดกิจกรรมและแบบทดสอบทั้งหมด โดยให้นักเรียนกลุ่มขนาดใหญ่นี้ทดสอบใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ทั้ง 6 ชุด กิจกรรม 12 ชั่วโมง และทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน ภาควรรู้ 30 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ แบบทดสอบระหว่างเรียน ภาควรรู้ 6 ชุด ชุดละ 10 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 6 ชุด ชุดละ 4 ข้อ และหลังเรียน ภาควรรู้ 30 ข้อ ภาควิปฏิบัติ 4 ข้อ โดยเป็นดำเนินการเช่นเดียวกับการทำการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมา ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน วรมงคล จำนวน 31 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง มีคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 75.90/77.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 31 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก
2. ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
3. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล โดยใช้เวลาในชุดกิจกรรมที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 2 จำนวน 2 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 3 จำนวน 2 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 4 จำนวน 2 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง ชุดกิจกรรมที่ 6 จำนวน 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
4. ให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียนในแต่ละชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ซึ่งมีทั้งภาควรรู้และภาควิปฏิบัติตามที่กำหนดแบบทดสอบไว้
5. ตรวจและให้คะแนนการทดสอบทั้งภาควรรู้และภาควิปฏิบัติ
6. ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน สำหรับนำมาใช้เปรียบเทียบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability)
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Average)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)
3. หาคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยใช้สูตร E1/E2
 - 3.1 การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ดนตรีด้วยชุดกิจกรรม
 - 3.2 การเปรียบเทียบผลการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. ผลหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (ภาคความรู้)

คนที่	ระหว่างเรียน							คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวมเฉลี่ย	
1	7	7	8	8	7	8	7.50	22
2	8	8	8	7	8	9	8.00	27
3	7	7	7	8	8	8	7.50	23
4	7	8	7	8	8	9	7.83	26
5	8	8	8	7	7	8	7.66	24
6	8	8	7	8	7	7	7.50	22
7	8	7	8	9	8	8	8.00	28
8	8	8	8	7	8	8	7.83	25
9	7	7	8	8	8	8	7.66	24
10	7	8	7	8	7	8	7.50	21
11	8	8	8	7	8	8	7.83	26
12	8	8	7	8	7	7	7.50	23
13	7	7	8	8	8	7	7.50	22

ตาราง 1 (ต่อ)

คนที่	ระหว่างเรียน							คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวมเฉลี่ย	
14	8	8	7	8	8	8	7.83	25
15	7	7	8	7	9	8	7.66	24
16	8	7	7	8	8	8	7.66	23
17	8	8	7	8	8	7	7.66	25
18	7	7	8	8	7	8	7.50	21
19	8	8	7	7	7	8	7.50	22
20	8	8	8	8	8	7	7.83	26
21	7	7	8	7	8	8	7.50	22
22	8	8	7	8	7	8	7.66	23
23	8	8	8	7	8	7	7.66	24
24	7	7	7	8	8	8	7.50	21
25	7	9	7	7	8	7	7.50	22
26	8	8	8	7	7	8	7.66	23
27	8	7	7	8	8	7	7.50	22
28	7	8	8	8	7	8	7.66	23
29	8	7	7	7	8	8	7.50	21
30	8	8	8	8	8	7	7.83	25
31	8	8	8	7	8	8	7.83	26
$\bar{x}$	7.61	7.64	7.54	7.64	7.70	7.77	7.65	23.58
ร้อยละ	76.10	76.40	75.40	76.40	77.00	77.70	76.50 (E1)	78.60 (E2)

จากตาราง 1 พบว่าผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมทั้ง 6 ชุด มีคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 76.50/78.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยผลการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน (ภาคความรู้) ของกลุ่มทดลอง ด้วยเทคนิค t-test แบบ dependent

	ก่อน		หลัง		t	df	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ผลสัมฤทธิ์	16.90	1.32	23.58	1.91	34.53	30	.05

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มทดลองหลังจากการได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าก่อนการเรียน ($\bar{x} = 23.58 > 16.90$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 34.53$)

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน (ภาคปฏิบัติ) ของกลุ่มทดลองด้วยเทคนิค t-test แบบ dependent

	ก่อน		หลัง		t	df	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ผลสัมฤทธิ์	7.16	1.24	14.93	1.56	21.87	30	.05

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มทดลองหลังจากการได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าก่อนการเรียน ($\bar{x} = 14.93 > 7.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 21.87$)

อภิปราย

จากการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล พบว่ามีประสิทธิภาพ 76.50/78.60 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด 75/75 ทั้งนี้การที่ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 75/75 เนื่องจากเนื้อหาสาระที่เป็นทักษะพิสัยจะต้องใช้เวลาฝึกฝนและพัฒนา ไม่สามารถทำให้ถึงเกณฑ์ระดับสูง 80/80 ได้ในห้องเรียนหรือในขณะที่เรียน จึงอนุโลมให้ตั้งไว้ต่ำลงนั่นคือ 75/75 แต่ไม่ต่ำกว่า 75/75 เพราะเป็นระดับความพอใจที่สุด จึงไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำกว่านี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520 น.135) โดยการที่ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน ได้รับการตรวจสอบ แก้ไขจากการนำไปทดลองกับกลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อีกทั้งได้มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการประเมินและปรับปรุงจนสามารถนำไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพในชั้นเรียน โดยสังเกตได้ว่าการทดสอบครั้งที่ 3 ที่ทดสอบใช้เสมือนจริง พบว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วคือ มีคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 75.90/77.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 ในขณะที่เมื่อทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 พบว่า มีประสิทธิภาพ 76.50/78.60 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้การที่ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์สอดคล้องกับ ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2561) ที่ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาว่า มีวิธีการและขั้นตอนที่ต้องใช้การตรวจสอบและประเมินหลายขั้นตอน ทั้งจากการตรวจสอบประเมินและปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเครื่องมือและการทดลองกับกลุ่มขนาดย่อยต่างๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจริง ก่อนที่จะนำนวัตกรรมทางการศึกษานั้นไปใช้กับกลุ่มทดลองกลุ่ม

ใหญ่หรือกลุ่มทดลองจริงที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ จะช่วยให้เห็นวัตรกรรมทางการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

นอกจากนี้การที่ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้เป็นไปตามเกณฑ์ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้มีการจัดเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยการแจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ประโยชน์ของการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนก่อนลงมือเรียน ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีบรรยากาศการเรียนที่สนุกสนาน และนักเรียนมีความพร้อมที่จะรับและเรียนรู้ดนตรีที่ดี ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบที่ดีขึ้น สอดคล้องกับธนุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2541) ที่กล่าวว่า ในการเรียนการสอนดนตรีผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบการสอนที่คำนึงถึงความพร้อมและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างการสนใจและการให้ผู้เรียนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียน โดยมีผู้สอนคอยให้ข้อชี้แนะและกำลังใจ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการมีส่วนร่วมนั้น ส่งผลต่อการเรียนการสอนดนตรีที่มีประสิทธิภาพ

2. การเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ จากผลการวิจัยพบว่าการสอนด้วยชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านกาจดจำได้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในดนตรี มีความเพลิดเพลินในการเรียนดนตรี ทำให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยพัฒนาด้านความคิด การเจริญเติบโต พัฒนาด้านสุนทรียภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการร้องเพลง การฟัง และการเคลื่อนไหวตามจังหวะของเปียโนโดยไม่ได้เตรียมท่าทางเอาไว้ก่อน ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวเป็นวิธีการสอนดนตรีตามแนวทางของดาลโครซซึ่ง Pope (2005, p.6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวทางของดาลโครซว่า จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรี พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการด้านร่างกายไปในทางที่ดีขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งหมายความว่านักเรียนมีพัฒนาการทางดนตรีมากขึ้น

3. ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนดนตรีเรื่องการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังดนตรีมากขึ้น ร้องเสียงต่ำ เสียงสูง เพี้ยนน้อยลง เคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีได้ดีขึ้น รู้จักใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการคิดทำทางเองโดยไม่มีการเตรียมตัวไว้ก่อน ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรี ความคิดสร้างสรรค์ และด้านร่างกายมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตน์กุล (2555) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล ด้านการจดจำและความจำเบื้องต้นของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนดนตรี มีสมาธิจดจ่อ ตั้งใจเรียนมากขึ้น และทำให้เกิดการจดจำสิ่งต่างๆได้ดีขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวรมงคล พบว่ามีประสิทธิภาพ 76.50/78.60 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด 75/75

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรมงคล พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคความรู้) จำนวน 30 ข้อเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือกคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$ = 23.58) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ =

16.90) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมมวณคล พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคปฏิบัติ) จำนวน 4 ข้อ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 14.93$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 7.16$) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ดี ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล อาจารย์ ดร.ชาลินี สุริยนเปล่งแสง และอาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์ ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา มอบความรู้ด้านวิจัย ขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวของผู้วิจัย ในการให้กำลังใจ และช่วยเหลือในด้านต่างๆ และขอขอบคุณวารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มอบพื้นที่ให้เผยแพร่บทความวิจัยออกสู่สาธารณะ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษดา หุ่นเจริญ. (2560). *ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้ประโยชน์จากแนวคิดของ ออร์ฟ โคดาย และดัลโครซ*(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชยกฤต ขำเถื่อน. (2560). *การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2561). *ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงรัตน์ วุฒิปญญารัตนกุล. (2555). *ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล*(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- อรรณพ บรรจงศิลป์. (2559). *การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สมาคมครูดนตรี (ประเทศไทย).
- Hensley, S. (1981). *A Study Of The Music Achievement Of Elementary Students Taught By The Memphis City Curriculum Guide Students Taught By The Traditional Approach*. America : The Louisiana State University And Agricultural And Mechanical College.
- Pope, J. (2005). *Dalcroze Eurhythmics Music Through Movement*. WA: The University of Western Australia Press.

ประวัติผู้เขียนบทความ

ชื่อ-นามสกุล นายณัฐพงศ์ กาญจนเรืองรัตน์
จบการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (ดนตรีศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู
มีความเชี่ยวชาญ ดนตรีศึกษา

ชื่อ-นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมลมาศ พร้อมสุขกุล
จบการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีตะวันตก
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มีความเชี่ยวชาญ ดนตรีศึกษา

ชื่อ-นามสกุล ดร. ชาลิณี สุริยนเปล่งแสง
จบการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มีความเชี่ยวชาญ ดนตรีศึกษา